

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények ezimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint
Félévre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 ft 50 kr

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Klikk-uralom.

Csöndes várakozással nézi a nemzet, hogy merre dől a sorsa. Melyik irányzat adja meg a jövő alakulás karakterét? Arra való lesz-e a közérő, hogy jogot védjen, vagy arra, hogy jogot tiporjon?

Ez a kérdés nemcsak a választásokra vonatkozik. A kormányzat és a közigazgatás egész vonalán fölmerül ez a sajátos kérdés. Olyan országban, hol nem forrt ki magát a klikkrendszer, mindenki álmélkodna ilyen kérdés fölött. Lehet-e közérő egyéb is, mint a közjónak védelme, előmozdítója, fejlesztője?

De fajunkban még mindig kering az ázsiai vér. A nyugati kultúra keresztjező hatása nem volt képes merőben elfojtani a despotikus hajlamokat. Ezen hajlamok egyáltalában nem szelidültek azzal, hogy zsidó polgártársaink is részt vesznek a közügyekben. Sőt inkább izmosodtak; mert az erőszakoskodás hajlamait ők is megőrizték fajbéli vonásaik között.

Ápólva felülről és jó melegágyakra találva alant: a klikk-rendszer úgy el-lepte hazánk felületét, mint a nyulsaláta a kiélt szántóföldet. Városok és faluk a hálózat csomópontjaivá lettek. A ki boldogulni akar, oda sorakozik. Itt várja kielégítését minden érdek és semmiféle tehetség.

Jövedelmező csődre az ügyvéd, utkavicsosra a vállalkozó, alapítványi bérletre a gazda, versenydíjra a tenyésző, kinevezésre vagy jelölésre az aspiráns csak úgy számíthat, ha minden téren megbízható embere a klikknek. Ez a zárlat kiterjeszkedik mindazon ügyekre, a melyeknek elintézése valamiképpen kapcsolatba hozható a közhatalommal. Merem állítani, hogy Gneist vagy Stein Lőrincz csak úgy lehetne közséjgyező, ha megnyeri a vármegyei klikk protekcióját. Amint-hogy p. o. Ugron Gábor nem tudott Udvarhely vármegyében tagja lenni a közigazgatási bizottságnak. Ugyanott Tibád Antal, a volt belügyi államtitkár, kibuktatta a főispán a közigazgatási bizottságból.

A Széll Kálmán föladatát nem szabad kicsibe venni. Elvégre is nem csaphatja el magát a hatóságilag szervezett Magyarországot a maga teljes egészében. Pedig a klikkek jegezedési pontja mindenütt a hatóság. A banda-főnök mindenütt a főispán. A cél mindenütt a párturalom. Az eszköz mindenütt az erőszak. A hálózat pedig ki

van terjedve valamennyi törvényhatóságra, rendezett tanácsu városra és nagyközségre.

Nagy erőpróbára legyen tehát a kormányelnök politikai becsülete készen. Rendkívüli talentumát olyan tisztítási mű veszi igénybe, a melyre csak a herkulesi allegóriából emlékezünk. Kirtani a közfelfogást, átalakítani egy gondolatvilágot, új mederbe terelni a kötelességérzést és elmetszeni a haszonlesésnek százezrekre menő fonalszárait: alig képzelhető ennél ragadozósaba, de egyszersmind nehezebb államférfiúi misszió.

Nemzeti súlyedésünk mélységeiben már láthatók a fölbomlás elemei. Miként a tő fenekén láthatók azok a fejlődő organizmusok, a melyek vegy-bomlást és rothadást idéznek elő. A haza és közérdek fogalma veszendőbe indult. Kapzsiság nyűzsög a közpályán, mint mikor légyecsapat szállja meg a czukrot. Bajos lesz ezt a légyecsapatot arra tanítani, hogy hulladékon a helye és hogy az ország nem hulladék.

Nem egészen igaz, hogy a bukott rendszert csak Mungók támogatták. Mungó kaczagj! Mungó köhögj! Mungó sirj! És Mungó vidám bonhomióval nevetett, sirt, köhögött a parancsszóra. Ilyenfajta is volt. De az engedelmeskedők között vannak ragadozók is. Ezek sem szüntek meg parancsszóra kaczagni, sirni, köhögni, de csak föltételelesen. Ha zsákmányra volt kilátás.

A martalózkodást politikai értelemben veszem. Ámbár nem vetették meg a materiális zsákmányt sem. De a nagyobbik részt a hatalmaskodás ösztöne vezette. Engedelmeskedtek a vezérletnek, hogy ezen a révén részük legyen a párturalom önkényében. Fog-nak-e ezek a ragadozók akkor is engedelmeskedni, ha megszűnik egy materiális, mint a politikai zsákmány kilátása?

Évtizedeknek következetesen rothasztó levegőjében fejlődött ki a központi és vidéki basáskodás. A törvény csak ötletszerűen volt érvényes. A klikkek belátása szerint vagy leszavazták a törvényt, vagy megkerülték, vagy mellőzték. Ezek a zárt körök minden kis érdekszálacsakát magukhoz ragadtak és elnyeltek, miként a folyam elnyeli a vízmedenczének minden forrását, erőt, patakját.

Az emberi hiuságnak, haszonlesésnek, alávalóságnak ezek a klikkek az ügynökségei. Közvetítik a királyi tanácsosi titulust, az arany és ezüst érdemkereszteket, az állami építkezéseket, az

illegális nyugdíjazásokat, közjegyzői állásokat, a regale-bérleteket, a papok és iskolák segélyezését, a tisztviselői visszaélések eltuszlását, a járásbíróságok és adóhivatalok elhelyezését és liferálták megmerhetetlen erőszakkal a képviselőket.

Fölvilágosításért, tanácsért ezekhez folyamodott a kormány. A pénzintézeteknél ők az igazgatók és felügyelők. Az árvavagyon fölött ők rendelkeznek. Protekciót gyakorolnak minden téren. Spanyolviaszkot és madzagot csak az a szatócás szállíthat a hivatalokba, a ki nekik kedves. Italmérési jogot csak az a korcsmáros nyer, a ki nekik pariroz. Kommissziók jövedelmében csak olyan hivatalnok részesül, a ki kortesszolgálatokat tett.

Igy fejlett ki hazánkban a vidéki zsarnokságnak legutálatosabb, legfélelmesebb és legtürelhetlenebb rendszere. Lehetséges-e megdönteni ezt a rendszert etikai eszközökkel? Lehet-e törvénytiszteletet várni azoktól, kik kényerük javát a jogok erőszakos elnyomása közben fogyasztották el? Bármilyen varázslatos ígék hangozzanak is el a kormányelnök ajkáról, megjavulás, pusztán a nemes szóra remélhető-e?

Ismétlem: elcsapni a hivatalosan szervezett Magyarországot nem lehet. De a nagyméretű személyváltozás nem kikerülhet. Életünknek apró, de állandóságánál és mindenütt-jelenválóságánál fogva türelhetlenné vált misériait nemcsak intézmények okozzák, hanem emberek is. Nem mondom, hogy ki kell cserélni valamenynyit, de a típusoktól meg kell menteni hazánkat. Erélyes beavatkozásra van itt szükség, miként a beteg-képleteknél. E nélkül elsorvad a kormányelnök jóakarata és előli a dudva a legtisztább buzavetést.

Bartha Miklós.

Politikai hir.

A katonatisztek fizetése. A legközelebbi delegációk elé, a hadügyminiszter nem szándékszik nagyobb katonai követelésekkel lépni. Ebben az évben ugyanis a katonatisztek fizetésemelésének keresztlyvitelére helyezik a fősúlyt. Ezt a műveletet pedig nem akarják más nagyobb követelésekkel összebonnyolítani. — E jelentésből kitűnik, hogy a mikor a hadügyminiszter nem szándékszik nagyobb katonai követelésekkel előlépni, akkor természetesen nagyobb követelésekkel lép elő: ezuttal a katonatisztek fizetésének emelésére vonatkozólag.

Exlex buzaáarak.

— Négy czikk. —

Irtá: **Baross Károly.**

Pilis-Szántó, jun. 19.

Tartsuk a buzát.

IV.

Addig is azonban, tisztelt gazdátársak, a hogy lehet, segítségünk magunkon és felhasználva a kedvező helyzetet, ne nézzük tétlenül a világ folyását, hanem igyekezzünk javunkra fordítani a viszonyokat.

Hogy áll a világ ideai aratása?

Amerikának 30—35 százalékkal kevesebb termése lesz, mint tavaly; Romániának oly rossz a helyzete, hogy valószínűleg buza-kiviteli tilalmat léptetnek életbe, hogy a mi termett, az odahaza maradjon kenyérnek; Oroszországnak már tavaly sem volt igen kivinni valója; az idén, tekintve szintén rossz termését és az óriási és eredményes ipari politikája folytán növekedő fogyasztását, még rosszabb lesz; egyezszoval a buza-exportállamok termése rossz és eltekintve évről-évre ugys rohamosan hanyatló export-képességüktől, ez a rossz termés is miniumra fogja redukálni kiviteli képességüket.

Egy komoly angol statisztika 170—180 millió q-lal becsüli kevesebbre az egész világ termését az idén, mint tavaly, vagyis körülbelül annnyival, a mennyi egész Európának az évi importszükséglete.

Ma nem is abból él Európa, a mit hétről-hétre behoz, hanem azokból a készletekből, miket a télen nyárára felhalmozott, (mint a budapesti román készletek) és ez okozza, hogy a gabona ára, a melynek magasabbnak kellene lenni, olyan alacsony, mint a milyen.

No meg természetes, hozzájárul a malmok és egyéb üzleti körök azon törekvése, hogy aratás előtt lehetőleg alant tartsák az árakat, számítva a gazdák kényszerhelyzetére.

Ez az utobbi manőver különösen Budapesten tud érvényesülni, a hol a későbbi határidők ma mind olcsóbbak, különösen a malmok manipulációi folytán, míg a külföldi piacokon a későbbi határidők mind drágábbak vagy csak csekély különbséggel jegyeztetnek az effektív buzánál.

F. hó 14-én volt a buza:

	Párisban	New-Yorkban	Chikágóban	Bpsten
Effektív	20-15	85	—	9-70
Juniusra	20-15	—	—	9-25
Juliusra	20-35	81	75	—
Szeptemberre	20-55	82	—	8-84
Deczemberre	20-55	82	77	8-84

Amíg a külföldi piacokon természetesen alakulnak az árak és a későbbi terminusok emelkedők, addig Budapesten az őszi buza kb. 90 krral olcsóbb a kész buzánál, pedig drágábbnak kellene lennie.

Hilary.

— A „Tövisek és narancsvirágok” szerzőjétől. — Angolból fordította: **AMICA.**

XIX.

(Folytatás.)

(40)

Gábel, — mondá — találkoztál valamikor Ardean Cyrillel?

— Nem találkoztam, — válaszolám.

— Szereted? — kérdé.

És olyan figyelmesen nézett rám, midőn e kérdést intézte.

— Igen; válaszolám.

Miért sohajtott oly mélyen? Szép arca miért borult el és lett oly szomorú?

— Ó távoli kuzinja Lord Ardeannak, — mondá. Természetes, hogy olyasmi nem valószínű; de ha Lord Ardeannal és a két fiával valami történe, Cyril következne mint örökös utánnuk.

Miért nézett oly szomoruan reám? Az Ardeanok családi ügye semmi képpen sem érdekeltette engemet.

Azon este Lord Aberdale is előttem ebédre, Sheridan kisasszony szintén ott volt. A társaság többi része a Lord Lulworth és Lord Doone barátaiából állott. — Nagy ebéd volt, de azon csak a legbizalmasabb barátok voltak jelen. Ebéd után, midőn az idősebb férfiak a boruk mellett maradtak, a fiatalok felkeresték a nőket, a kik a kertbe kimentek, mely oly ügyesen volt alakítva, hogy ketszerte nagyobbak látszott, mint a milyen volt.

Kíváncsi voltam látni, hogy Lady May miképpen fog elbánni az imádóival és rögtön észrevettem, hogy Lord Aberdale és

Kellene — és lenne is, ha nem volna a malmok kezében az őrlési engedély, ha nem volna a kereskedők kezében a román buza szabadraktár intézménye, amelynek segítségével 2 ft, 2 ft 40 kr. bonifikációval elárasztathatják a budapesti piacot idegen áruval, éppen akkor, amikor a magyar gazdának is eladni kell.

És ezek a törvénytelen fegyverek teszik csak lehetővé, hogy a magyar gazda a világon az egyetlen, aki ha ma szorultságból öszre előre eladja a buzáját, egy forinttal még kevesebbet kap érte, mint a buza mai effektív ára, ahelyett, hogy többet kapna.

Igazán fáj a szívem, ha ma előre való 8 forint 80 kros, 9 forintos eladásokról hallok.

Ez nem egyéb, mint öngyilkosság, amelybe az igaz, hogy maga a magyar kormány kergeti be a gazdaságzonsógot, a malmok világos törvényszegéseit túrvén.

Hogy az egész európai kontinensen alacsonyak a gabonaárak, legjobban illusztrálja a porosz gazdasági kamarák legutóbbi hivatalos árjegyzése, amely kimutatja, hogy pl. a mai berlini árakhoz viszonyítva a tengeren túli exportállamok piacainak árait, hozzászámítva a német vámat, fuvar, átrakodás, stb. költségeket, „mennyibe jönne ma loco Berlinben az importált huza.

Igy a f. hó 14-iki árak mellett kerülne a buza Berlinbe szállítva:

New-Yorkból	—	—	—	10	frt 73 krba
Chikágóból	—	—	—	10	„ 47 „
Liverpoolból	—	—	—	10	„ 50 „
Odesszából	—	—	—	10	„ 38 „
Rigából	—	—	—	9	„ 79 „

Ezekkel az árakkal szemben f. hó 14-én Berlinben a buza átlagára 9 forint 51 krajczár volt.

Tehát ma a világ összes export-piacán drágább a buza, minthogy az Berlinbe, tehát az európai kontinensre, az itteni alacsony árak folytán bejöhessen.

Ügyszólván teljesen szűnetel is az export Angliát kivéve, a hol olyan alacsonyak az árak épp szabad kereskedelme folytán, a melyek importját lehetővé teszik.

Már pedig Európának épp ugy az idén, mint más esztendőekben szüksége lesz importra és az áraknak ugy kell alakulniok, hogy ez az import lehetővé legyen.

Tehát:

1. vagy le kell szállani a gabona árának New-Yorkban, Chikágóban, Liverpoolban, Odesszában, Rigában, hogy az export léte-sülhessen;

2. vagy fel kell emelkedni az áraknak Párisban, Hamburgban, Danzigban, Berlinben és így Budapesten is, hogy az európai import jöhessen létre.

Ardean Cyril halálosan féltékeny volt egy másikra. Szimpátiám egyformán volt megosztva, ámbár azt hiszem, hogy én szenvedtem a legtöbbet.

Lady Maynak az ő nyugodt közönyössége volt a paizsa. A kerti utak nem voltak szélesek és még is, a mint ő le s fel járkált, mind a két oldalán egy-egy imádója volt. Ha én magam szintén nem lettem voltam féltékeny, nevetnem kellett volna. Gyik férfi sem akart tagítani. A gentlemanok szokott udvarias ösztöne nem hagyta el őket; de mindenik azért félt Lady Mayt ott hagyni, ne hogy a másik az ő távollétát a saját előnyére felhasználja.

— Kellemes volna itt künt kávézni, — mondá Lady May. Én tudom, hogy Lady Lulworth nem bánná. Lesz szives valaki megkérdezni tőle? Gábel, magának ő nem fog „nem” mondani.

Rögtön mentem, ámbár Sheridan Kata azt mondta, hogy felesleges azt tennem; egy legény is teljesítheti a Lady May kívánságát.

— Addig nem míg én meg tudom azt tenni, — válaszolám melegséggel, legkevésbé sem tördöve, ha vajjon szavaimmal megsértsem-e őtet.

Lady Lulworth készséggel egyezett bele. Rövid idő múlva a legények asztalt helyeztek egy terebélyes fa alá és a grófné és a vele levő ladyk, hozzánk csatlakoztak. Lady May a legérsekrehajlatlanabban modorban osztotta a kegyeit. Lord Aberdale-től vette át a csésze kávékat a tejszűrőt és a czukort Ardean Cyriltől.

— Én azt gondolom, hogy azok az urak azt képzelik, hogy Lady Mayon kívül senki sem létezik e világon, — jegyzé meg Sheridan kisasszony. Holmes ur, gondolja ön, hogy ő kaczér?

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Június 28.

Jókai a tegezésről,

Jókai Mór a „M.—H.”-ban a következőket írja a tegezésről:

Az én gyermekkoromban semmi felnőtt ember nem tegezte egymást: se férfi, se nő. Az apámnak volt sok jó barátja, kollégája rokona; de egyikkel sem volt per tu soha. Később a princípálisaimnál is ezt tapasztaltam. Nem tegezett az ember a társaságban senkit: a „TE” megszólítása a harag kifejezése, a megsértés szándéka volt. A színészek is uramnak, asszonyomnak, kisasszony-nak szólították egymást.

A negyvenes években még híreseket voltak a pesti vásárok: A Kerepesi-ut a fehér hattyútól a fehér loigrakva volt árubodékkal, azok között legszélső volt egy szövétáru-ló barakk, épen a nemzeti színházal szemben, abban zöld kalapos tirolai férfi, tirolai nő árulta a szövöttet s azokat már csak azért látogatta a közönség, mert azok mindenkit tegeztek: urat, parasztot, asszonyt, férfit s az akkor olyan furesa volt nekünk.

Manapság már mind tiroliak vagyunk. Én magam tízezer emberrel vagyok per tu, a kik közül kilencezernek nem tudom a nevét.

A mint valaki képviselővé lesz, egy-

szerre jogot formál a pertu pajtásságra 333 olyan emberrel, a kit soha se látott. Hát — ha örömet találja benne!

Jó, ha eszébe nem juttatják az ismeretes adomát Széchenyi Istvánnról meg a bankárról, a ki azzal kérkedett, hogy ő Széchenyivel „frère et cocho.” — Igenis, én vagyok a frére, ő meg cocho.”

De az már baj, hogy a per tu-vá léte a hivatalnok körökben is általános elterjedt. Az első pohárkocintás után az ismerkedési vacsoránál mindenki per tu lesz egymással. Ez künn a társaséletben nem volna hiba, de feszélyező a hivatalkörben. Az „ön”-nek, az „uram”-nak lehet parancsokat adni; de „te” neked pajtásom”-nak nem lehet. A hivatalfőnök, az előjáró, az ellenőr mondhatja azt: „uram, perceptor ur, nyissa föl a kasszá-t, adja elő a számadásait, hadd vizsgálok meg.” De ugyan micsoda ábrázattal merjen a kedves puszpajtás elé járulni ezzel a szóval: „ugyan édes barátom, nem sziveskednél egy kicsit felnyitni a pénztáradat s megengedni, hogy a könyveidbe bepillantsak?” Hisz ez már bizalmatlanság! Ez sértés egy jó pajtás ellenében. Vagy épen még a számokat is megvizsgálmi: az előmutatott takarékpénztári könyvekbe belenézni, hogy csak-ugyan a bemondott összeg van-e bennük? a kifizetett összegek nyugtáit előkérni: az értékpapirokat-számba venni; kényes ügyek fölül tudakozódni, észrevett hibákat, rendtelenségeket följelenteni! Ugyan hogy tehetné ezt a pertu pajtás.

A fidélis ezimbora csak úgy szórja a pénzt, pedig nagyon szerény fizetése van: ugyan hogy szólíthatná meg a pertu pajtás: „édes szívem, kitől lopod te ezt a sok pénzt? ugy illik, hogy koczintsunk vele: koczódni nem illik.

Azt fogják nekem mondani, hogy ez nem demokrata felfogás.

Deák Ferencz csak tiszta demokrata volt de ő sohasem volt „pertu” senkivel. Az az hogy ő a fiatalokat mind tegezte; de azok őt megbecsülték. A francia sem tegez mást mint a szeretőjét.

S nészük a magyar parasztot: nem szólít az „te”-nek mást, mint a tolvajt, a kit kerget. Béresnek napszámosnak segémásnak egyenlő embernek mind megadja a becsületet, vannak fokozatai a megszólításnak: „halja”, — „maga”, — „ü”, — „keo”, — „keed”, — „kend”, — „kelmed”, — „kigyelmed”, — „bácsi”, — „lelkem”, — „atyámfia”, — s ezeket mind szépen megválogatja.

Nálunk magyaroknál a „te” csak az Istennek, meg a királynak megszólítása.

Lehet az, mint különös kegyeletet is kiserélni, mint mikor Szemere Pál találkozott Petőfivel, a kezdő költővel, a kit már megszeretett s így szólott hozzá: „hány esztendőös vagy?” — „Huszonkettő.” — „Én meg hatvan-kettő: legyünk pertu.”

Ne legyen az olyan olcsó, mint a „nagyságos” czím.

Kolozsvár, 1899.

No hát tekintve Amerika, Oroszország, Románia és általában az egész világ közepén alóli természetét, arra, hogy Amerikában, Oroszországban stb. csökkenjenek a mai árak, nem számíthatunk, de igen biztosak lehetünk abban, hogy az európai piacok árai fognak emelkedni annyira, hogy a szükséges buzaimport lehetővé váljék.

Tekintettel arra, hogy Magyarországnak nem az idénre várt 38 millió, de még 42—45 millió q termése mellett sincsen a monarchiának kivitele, természetes, hogy a magyarországi buzaárak is, a külföldi buzaárakkal lépést fognak még a tél, tehát az európai buzaimport bekövetkezése előtt, emelkedni.

Ha magyar gazdák nem volnának törvényen kívül álló lények, akikre az Istenem kívül csak az adóvégrehajtó visel gondot, az idén már okvetlenül önmagától be kellene következni annak, hogy a magyar termelésnek törvényeinkben biztosított 2 frt, 2 frt 40 krt érő védelme teljesen érvényesüljön és a magyar buza ugyanannyival legyen drágább, mint a berlini, párisi, stb. árak.

Ha kormányunk nem is, de az Uristen kegyes volt az idén úgy intézkedni hogy a magyar gazdák okossága ezt az előnyt ha egészen talán nem, de nagy mértékben megszerezheti az országnak.

Miért?

Mert a rossz termések folytán meg lesz terméshátrahagyó nehezítve az őrlési engedéllyel való behozatal és a gazdák igen könnyen kényszeríthetők a vevőket magasabb árak fizetésére.

Nem mondom, hogy az ex-lex folytán elérhetjük a külföldi árak felett az egész két forint jogos többletet, lehet különben még az is, de annak felét, egy forintot, biztosan.

Vissza kell tartani legalább annyi magyar buzát, különösen a közép- és nagybirtokokon, a mennyit a budapesti malmok évenként felőrölnek, tehát 5—6 millió q-t és nem szabad olcsóbban eladnunk, mint a berlini jegyzéseken felül egy forinttal, vagyis a f. hó 14-iki árjegyzésekhez képest 10 frt 55 kron, azóta ismét emelkedvén az árak még feljebb, mondjuk talánjára 11 frt 50 kr. 12 frt-on.

Gazdák!

Soha még oly feltétlenül nem uraltuk a tért, mint ma, hallgassunk az idők szavára.

Tartsunk össze végre, nem kell ahhoz egyébb mint a ki csak teheti, ne dobja még ha áldozatába kerül is, a gabonáját most a piacra.

Döntő fordulatot jelentene ez összetartásunk a magyar agrár népesség sorsára.

Ki kell adni a jelszót és be is kell tartani:

1. Le az ex-lex buzaárakkal a magyar piacokon.

2. Nem adjuk a buzát olcsóbban aratáskor 11 frt 50 kr. — 12 frtnál és azután is mindig legalább egy forinttal drágábban, mint a berlini árak.

Gazdák! mentjük meg ezeket a milliókat a nemzetnek.

Ha akarjuk, megmenthetjük.

Ez az én legjobb hitem, legjobb tudomásom.

Kibucszulás.

Lélekemelő ünnepségeknek volt színhelye f. hó 25-én Szászváros városa.

— Nem; nem gondolom, — válaszolám gyorsan.

— Ön is azt gondolja, hogy ő a legszebb ezen a világon? — kérde szerény mosolylyal lenézve.

— Sheridan kisasszony tudja, hogy azt teszem. Emlékezik-e, hogy egykor a moly és a gyertya történetét mondta el nekem?

— Igen és emlékezem, hogy akkor maga milyen haragosan nézett rám.

— Én nem haragudtam, — válaszolám. Tudom, hogy jóindulatból figyelmeztetett. És most azt gondolom, hogy annak a két szerencsétlen férfinak éppen olyan szüksége van a figyelmeztetésre, mint a milyen nekem volt.

— Igen; de azok nem érdekelnék engem, — mondá Sheridan kisasszony — és maga — most maga érdekel.

— Sheridan kisasszony nagyon szives.

— A póta közbirtok, — mondá mosolygva. Akárki és mindenki bámulhatja őt, vagyis inkább a tehetségét. Holmes ur, miért áll itt mellettem lady Mayra szegzett tekintettel? Változatosság kedvéért nézzen inkább reám. Engedje, hogy azok a szegény molysok eléggessék a szárnyukat, ha nekik úgy tetszik.

Sheridan kisasszony, nagyon szives volt hozzám és ő nagyon szép volt; de bármennyire igyekeztem azt tenni nem tudtam érdeklődni érezni iránta. Hogy tudtam volna, midőn azt a szép barna arcot elevegségtől ragyogva szembe láttam magammal, — láttam hamiskás tekintetét és vidám mosolyát? Hogy irigyletem azokat, a kik közelében voltak! Restelkedve mondom, hogy Sheridan kisasszony többször szökött hozzám a nélkül, hogy én azt észrevettem volna. Bocsnátot kértem tőle, de ő türelmetlen kezdett lenni.

— Jobb volna, ha a szive keresésére indulva — mondá.

— Talán nem tudnám, hogy hova menjek, válaszolám.

A nemrég püspökké választott papja, dr. Bartók György, bucsuzott ki egyházközségéből. A harangok hívogató szavára az egyházközség hívei, más felekezetbeliekkel együtt, igen sokan sereglettek össze az ev. ref. templomba, hogy még egyszer a jeles talentumu, szeretett, most már főpapot, kibucszulása alkalmával meghallgathassa.

Az ünnepi szertartást Sylveszter Domokos első lelkész által egy költői lendülettel bíró s a távozó püspök életéért mondott esekelő ima nyitotta meg. Ezt követte a távozó püspök magas szárnyalása, bibliai helyekben gazdag, nagy szónoki hévvel előadott bucsu beszéde; mely alatt a gyülekezetben sokaknak ott csillogott szemében a meghatottságnak, a fájdalomnak igaz gyöngye.

Az ünnepély magasztosságát nagyban elősegítette a szászvárosi dalkör közreműködése, mely Makai Jenő vezetése mellett több énekdarabot hatással adott elő.

A távozó püspök tiszteletére, d. u. 1 órakor a „Transilvania” szálló nagytérében közbéd volt, melyen mintegy 200-an vettek részt. Felköszöntőkben, melyek közül igen sok magas rüptű és ötletes volt, s többnyire a püspökre mondatott, nem volt hiány.

Poharat emeltek: Fodor Gyula főgondnok a királyra, Simon Ferenc tanár a kormányra, Balog József a főgondnok karra, Sylveszter Domokos a püspök dr. Bartókra, Tokaji Aladár Fodor Gyula főgondnokra, Akker Frigyes dr. Bartókra, Sándor János dr. Bartókra, Vitos Lajos a vendégekre, Szűcs Sándor a felekezetekre, dr. Schull Győző a püspökre, dr. Bartók a hölgyekre, Csűrös Pál a püspökné ő méltóságára, Jancsó enyedi lelkész a püspökre, Benedek vinezi lelkész a püspökre, Tamó lelkész a püspökre, Antoni Sándor a püspökre, Orbán Mihály a püspökre, Szűcs Sándor Tóth Károly ügy. hon. ezredesre, Tóth ezredes a püspökre, Jancsó lelkész Sylveszter Domokosra, Kovács s. lelk. Bartókra, Tankó Béla a tanári karra, Sükei Ferenc a társaságra, Sylveszter Sükeire és a polgárságra, Benedek lelkész a presbyteriumra.

Végül este fátylas-zenével vonult a polgárság a dr. Bartók püspök lakása elé, hol Baczó Mózes tanár üdvözölte a távozó püspököt. Dr. Bartók meghatottan köszönte meg a hívek és a polgárság ragaszkodásának, szeretetének e fényes ténykedését. Így folyt le e magasztos ünnepély, mely városunk és hazánk történelmében kitűnőhetetlen betűkkel leand az utókor számára feljegyezve.

Szászváros, 1899. jun. 6.

K—s.

Felhívás Erdély közönségéhez.

Az 1900 évi párisi kiállítás magyar történeti csarnokában egyik nagy terem, az „erdélyi fejedelmek terme”, Erdély műkincesinek bemutatására van fenntartva.

Kedvező alkalom bemutatni a nagy világ előtt Erdély egykori jelentőségét, dicsőségét, kulturáját, világtörténeti szereplését.

A nagyvilág elfeledte már azt, hogy utolsó nemzeti fejedelmünk a Szápolyaiak világpolitikát üzték, hogy a francia királyokkal, török szultánokkal állottak szövetségben; Báthory István fejedelmünk mint lengyel király kora egyik leghatalmasabb uralkodója volt s hatalmi köre a Balti tengerőtől a Fekete tengerikig s a Drinától az Aldunáig terjedt; Bethlen Gábor, I. Rákóczi György a harmincz éves háboruban döntőleg vetették mérlegbe hatalmuk súlyát, — s az utolsó erdélyi fejedelmek, Apafi Mihály, II. Rákóczi Ferenc, a legnagyobb francia király, XIV. Lajos szövetségesei valának.

Mennyi kegyeletes emlék, nemzetünk mennyi dicsősége fűződik e kötszáz év történetéhez!

Ámde, hogy ennek a dicső fejedelmi kornak s az azt megelőző századoknak mennyi

— Én azt gondolom és a szép amerikai leány egyenesen nézett az arczomba, hogy én tudnám, hogy hova küldjem magát. Szeme elárulja, mert gondolatait követi és a gondolatai a szívet követik.

Megjegyzését nevetéssel próbáltam elűzni, de ő a megbántott méltóságában nagyon erősen tartotta magát. Hirtelen az a hang, melyet legjobban szerettem a nevemet kiáltotta.

Körül néztem és láttam, hogy Lady May felállott, elkeltett, hogy távolítsa az udvarlót, mert azok Lady Lulworthoz csatlakoztak és ő egyedül volt.

— Gábriel, — mondá kissé türelmetlen hangon — mi most valóban megyünk zenélni. Maga fog nekünk válnai énekelni?

— Én a világ legszebb asszonya kedvéért sem engedném meg, hogy velem így rendelkezzenek — mondá Sheridan kisasszony.

— És én a Lady May kedvéért mindent megtennék, — válaszolám nevetve.

— Gábriel jön már? — mondá az édes hang.

Ekkor, mélyen meghajva magamat, Sheridan kisasszonyt, otthagytam és Lady Mayhoz mentem.

Mielőtt bemennék néhány percig csevegni kívánok magával, — mondá kis kezét barátságosan a karomra téve. Gábriel, fáradt vagyok, hesszéljen hozzám.

Fáradt, mitől? a Lord Aberdale és az Ardeau Cyril hódolatától? Fáradt a szerelemről suttogó szavaktól? Alig tudtam elhinni, hogy jól hallottam. Fáradt volt — és az én társaságomat kereste!

— Beszéljen természetesen hozzám, — mondá.

(Folytatása következik)

nyi látható emléke, műkinese van még meg Erdély határai között, azt a világ nem tudja, magunk is csak részleteiben ismerjük: azt egész terjedelmében összegyűjteni s bemutatni a külföld előtt is a legjobb alkalom most a párisi kiállításon nyílik, abban a szajnaparti nagy csarnokban, mely a magyar kiállítás hivatalos helyiségét is fog szolgálni.

Az erdélyi fejedelmek termét ugy kell berendeznünk, hogy az méltó legyen a dicső multhoz, hogy az Erdély egykori hatalmát szemléltetővé frappánssá tegye.

Dokumentálunk kell a külföld előtt Erdély régi műveltségének magas színvonalát a tudomány, művészet és ipar terén elért harmonikus fejlettséget, régi műemlékekben való gazdagságát, melyet az ősi hagyományok iránt maiglan élő kegyelet nehéz viszonyok között is megőrzött a templomokban, főúri családokban, nemesi udvarházakban, polgárok tűzhelyeinél, muzeumokban, városok és egyházak birtokában.

Összeakarjuk azért gyűjteni a régi műkinceseket, a világhírű erdélyi ötvösművészet remekeit, sorlegeket, kupákat, zománczozott és drágaköves eszközöket, fegyvereket, zászlókat, régi butorokat s lázi felszereléseket, costume-öket, képeket, keleti, u. n. „erdélyi” szőnyegeket s minden műbecsű tárgyat.

Különös súlyt fektettünk a régi erdélyi katonaság, főké a huszárság emlékeire, a melyekre vonatkozó képeket, ábrákat, metszeteket részint az erdélyi, részint a tervezett huszár-teremben állítanánk ki.

Mindezeknek összegyűjtésére a kereskedelmi m. kir. miniszter külön „erdélyi bizottságot” szervezett, melynek kiküldöttöi a nyár folyamán be fogják jární Erdély minden vidékét, fel fogják keresni az egyházakat, városokat, kastélyokat, udvarházakat, gyűjteményeket, s ki fogják válogatni az anyagot, melylyel az erdélyi történet a magyar történeti kiállítás legeredetibb, legmegragadóbb látványosságává várazsolhatjuk.

Felkerünk azért mindenkit, hogy e nagy jelentőségű hazafias vállalkozásban minket s kiküldöttjeinket támogasson méltóztassanak, bocsássák rendelkezésre a régi műkinceseket, hogy azok által büszkén hirdethessük és dokumentáljuk Erdély egykori hatalmát, nagyságát, dicsőségét.

A legteljesebb állami és nemzetközi garantiák biztosítják a tárgyakat, melyek a budapesti Iparművészeti Múzeumban (Üllői-ut) gyűjtenek össze s onnan külön vonattal, őrizet mellett szállíthatnak Párisba és vissza.

A tárgyakról való előleges tájékoztatást és bejelentéket a történelmi kiállítás Erdélyi bizottsága hirdója (Kolozsvárt, Majális-utca 11, sz. a.) kérjük intézni és pedig lehetőleg minél előbb, mert a gyűjtő körutat július elején megkezdeni óhajtuk.

Hazafias tisztelettel

Kolozsvárt, 1899. jun. hó 18-án tartott biz. ülésünkből

Gróf Bánffy György

v. b. t. t., kir. főajtónállómester, az erdélyi biz. elnöke.

Gróf Lázár István Koltói gr. Teleki László az előkészítő bizottság tagjai.

Dr. Szádeczky Lajos

biz. előadó.

Egy ítélet.

Kolozsvár, jun. 28.

A kolozsvári kir. törvényszék Oberschall Pált a Putnokyi Domokossal vívott halálos kimenetelű párbaj vétségeért 2 havi államfogházra ítélte és a királyi ügyész ebbe megnyugodott. Az ítélet jögerős, hirdette ki az elnök. A törvényszék ítélt feleltűk, s a közvélemény íté a törvényszék felett.

Oberschall Pál párviadalra hívatta ki Putnokyi Domokost, s úgy lötte meg, hogy rögtön meghalt. Ennyi az a mi a törvényszékre tartozik. És a törvényszék ezért a társadalmilag szabadalmazott gyilkosságért két havi kényelmes államfogház büntetést szabot ki. Ez az, a mi a közvéleményre tartozik.

Az egyének nevei itt egész közömbösek, az eset az, a mi társadalmilag és erkölcsi behatásában igen fontos, s a mi felett halgatag mellőzéssel a sajátónak napirendre térni nem szabad.

A büntető törvény XIX. fejezete a párviadal büntettéről intézkedik. És a törvény 295. §-a azt rendeli, hogy „a ki valakit párviadalra egyenesen buzdít, vagy azért, hogy mást ki nem hi, vagy a kihívást el nem fogadja megvetéssel fenyeget: *egy évig* terjedhető államfogházal büntetendő.” Hányszor olvassuk a lapokban a gavalérosnak képzelt kihívó nyilatkozatot, hogy X. uraság Y. uraságot párbajra kihívatta és az megtagadja az elégtételt, s e miatt, a nagy X. uraság Y. urat a közmegvetésnek adja át: de azt még soha zem olvastuk, hogy az ilyen nyilatkozatokért X. urat az illetékes törvényszék egy évi államfogházra ítélte volna el. A törvény 296. §-ában azt is rendeli, hogy a ki párviadal megkezdésére, fegyveresen kiáll, *egy évig* terjedhető államfogházal büntetendő: kíváncsiak vagyunk, hogy valjon ke-rek Magyarországon e §. alapján egy évre valaha ítélték-e el párviadaloskodót.

A törvény 298. §-a azt rendeli, hogy a ki ellenfelét megsebesíti, *két évig* terjed-

hető államfogházal büntetendő. Ha a megsebesített fél testének valamely tagját vagy érzékét elvesztette 3 évig terjedhető államfogház a büntetés. A ki pedig ellenfelét a párviadalban *megölte* — habár halála nem rögtön következett is be: *öt évig* terjedhető államfogházal büntetendő. Ebből is azt érezzük ki, hogy ha a halál ott a párviadal helyén rögtön következett be, erre a legnagyobb büntetés szabandó és szabható ki a törvény szerint.

A törvényünk meg van a törvénykönyvben és az életben végre van-e hajtva ez a társadalmilag fontos kérdés?

A társadalom, a mai művelt, emberies, humanus, állatvédő-egylettekkel is hivalkodó társadalom összetett kézzel nézi, hogy napenként vágják, szurják, lövik, sebzik és ölik egymást tagjai a fovagiasság szent nevében, a becsület paizsa alatt.

A családapa, ki szeretettel félt gondozással ápolja nevelő fiát, a társadalom hasznos becsületes művelt és képzett polgárává, naponta rebeg, hogy valjon nem jön-e a borzasztó hír a jövő perczben, mikép szeretettel nevelt gyermeke, sebelben nyomorék, vagy halott, a társadalom lovagiasággi becsületforumának porondján. A fiatal hitves, a gondos jó anya, a szerető testvér, az ápolásra szoruló gyermek: a mi jog és személybiztonságot nyújtó s humanus társadalmi életünkben, *ma* nem lehet bizton egy perczig sem, hogy valjon nem esik-e a másik perczben áldozatul szeretett családtagja, valamely kis tyukszemre lépés, vagy kávéházi s vendéglői összecsörrenés lovagias párviadalának eredményében.

Mindenki elítéli ezt a társadalmi balfogást, mindenki küzd ellene, mindenki keresi ezen borzasztó epidemia ellenszerét, óvszerét és még is senki sem találja meg és senki sem meri felvenni a fegyvert, melylyel ezt a társadalmi ítóháborút legyőzhőtné.

Azt hisszük, hogyha az illetékes hangadó körök valahára lelkiismeretes, komoly elhatározással fognának neki a munkának, mégis csak sikerülne orvosolni, ezt a naponta még terjedő, s rákfeneként harapozó társadalmi betegségét; s ez kötelessége is az arra hivatottaknak, de első helyen kötelessége a törvény végrehajtására, hivatott bíróságainak az, hogy *ők, függetlenül, minden melléktékintet nélkül s a legszigorubb mértékkel hajtsák végre a törvény rendelkezéit.*

A törvényszéki bíróságoktól azt kívánjuk meg, hogy feletle álljanak az igazság palosával még a társadalmi előítéleteken is.

kolt írásbeli javaslata szolgáltatott okot. Somody kimutatta, hogy a város e konzesszió megadásánál nagy körültekintéssel kell hogy eljárjon, mert különben érzékeny kárt szenved a polgárság. A közgyűlésen a tárgysorozat 14 pontjától végig tárgyalták. A közigazgatási bizottság egy tagsági helyére megválasztották Feilitzsch Arthur bárót, az adó felszámolási bizottságba rendes tagnak Dobál Antal, póttagnak pedig Koleszár Sándort.

— **Özv. Hegedüs Sándorné** temetése alkalmával a kolozsvári első választókerület küldöttsége koszorumezváltás czimén 130 frtot tett össze s ezt az elhunyt nevén a kolozsvári siketnéma-intézet alapjába beszoaláltatta. Az alapítványhoz hozzájárultak: Dr. Haller Károly, dr. Csiky Viktor, dr. Kolozsvári Sándor, dr. Jancsó György, dr. Farakas Lajos, dr. Lindner Gusztáv, dr. Werner Rezső, dr. Kiss Mór, dr. Óvári Kelemen, dr. Vályi Gábor, Dorgó Albert, Gámán Zsigmond, Bak Lajos, ifj. Nagy János, Hirschfeld Sándor, dr. Moldován Gergely, Terkál Béla, Merza Lajos, Gajzágó Manó, Szűcs Géza, Winkler János, dr. Czikmántori Ottó, Somlyai László, Mikó Imre, Demjén Agoston, Mihály József, dr. Péterfi Zsigmond, dr. Weisz József, Simonyi (Smiel) Dávid. Tájékozásl közöljük, hogy az alapítvány már eddig 180 frtra szaporodott és a kik még ez alapítványhoz hozzájárulni akarnak, küldeményeiket intézzék a város polgármesteréhez.

— **Uj kir. táblai elnök.** Király ő felsége a magyar igazságügyminiszter előterjesztése folytán Ternovszhy Béla győri ítőtáblai tanácselbőköti a marosvásárhelyi ítőtábla elnökévé kinevezte.

— **Kutyák pusztulása.** A mult heten felmerült vesztség magával vonta a kolozsvári polgármester rendeletére az erőlyesebb intézkedések foganatosítását, s kapcsolatban ezzel a kutyák összefogdosása és lebunkozása is nagyobb arányokat öltött.

Szántiz komondor, kuvasz stb. szenvedett mártir halált és adózott bőrével, a kutyabőr keztyű gyárosoknak. Halálukkal megváltották társaik számára a kedvezőbb állapot, mert remélhetőleg a vesztség elterjedését ez eljárás redukálni fogja. Az összefogott kutyák közül ma még 20 darab van siralomházba téve. Tekintettel a nyári meleg időre, holnap már ezekről is lehúzzák a bundát. Két gypmester segéd urat a mint hivatalos buzgósággal igyekeztek hivatusukat teljesíteni, egy patautcazi pátricius egy alapos husánggal oly kutyamódra eldöntött, hogy kénytelenek voltak az állat egészségügye e buzgó férfiai napokon keresztül az ágyat őrizni. Egyéb baj hál! Istennek még eddig nem merült fel. A kivégzett kutyák legnagyobb kontingensét Monostor adta. Egyetlen mentősvára van most már a mindenféle kóbor ebeknek. Ez a vár a Széchenyitér. A Széchenyi téren emberemlékezet óta nem mutatkozott a gypmester kocsija. Pedig a környéken lakók sokszor intéztek dozzá telefonon meghívókat. A kóbor ebek, a szabadon esatangoló városiakkal itt tartják most is, háborítatlanul találkájukat.

— **Hangverseny.** Julius 4-én estve fél 8 órakor lesz a kis Bagotai Lengyel Ernő zongora hangversenye a Központi Szállóba díszteremben.

Műsora a következő:

1. *Chopin*: Impromptu és cis-moll keringő.

2. *Beethoven*: Románéz. op. 40. Hegedűn

játsza *Madary* Zoltán ur; zongorán kíséri *Fereacy* Irén k. a.

3. *Mendelssohn*: Gondoladal.

4. *Weber*: Felhívás keringőre.

5. *Tschaikowsky*: Keringő. Zongorán előadja

Fereacy Irén k. a.

6. *Sólyom* Antal ur énekel.

7. *Schervenska*: Lengyelke.

8. *Schumann*: Álom.

9. *Kálty*: Magyar dalok.

Jegyek előre válthatók 1 frtjával Kovács Péter főtéri üzletében.

— **Női munka kiállítás.** A női munkák remekei láthatók a kolozsvári női iskola kiállításán a Lyceum Blánsi szállodával szemközt levő épületében. Miután e kiállítás már csak holnap lesz még látható, felhívjuk annak megtekintésére a közönség figyelmét. A kiállítás értékes tárgyait képezik azok, a melyek a párisi kiállításra is belesznek mutatva. E tárgyak a szorgalom, izlés, türelem, művészet remek alkotásai.

— **Zsebtolvaj Kolozsvárt a Széchenyi-téren.** Mig háziaszonyaink buzgón alkusszák a csirkéket s összpontosítják minden figyelmüket arra, hogy pár krt lealkudjanak azok árából, azalatt egy 16—17 éves jöles zsebkaparaszó odasomfordál s a tolongásban észrevétlenül a zsebekbe nyul, alig érezhető könnyed érintéssel megkaparintja a tárczázt és csendesen elolhoi. Mire fizetni kellene, pénz nincs. Az asszony zavarba jó, azt hiszi otthon felelte a pénzt, fut haza s nem találja. Ez idő alatt a pénzkaparaszó urfi csendesen odább áll. Vasárnap a sürti vásáron vagy négy háziaszony tárczáját biztosította a maga részére. Ezek között Z—r. M—s-né Széchenyitér 35. sz. a. lakó urnő bevásárlási tőkét is megszerezte. A zsebmetsző fekete szalonruhás, fekete kalapos

elegáns fiú. A rendőrség figyelmét és pártfogását felhívjuk reá, bevéjáról házi asszonyaink pedig vigyázzanak a zsebküvre.

— **Könyvtárnyitás.** A kolozsvári egyetemi és erdélyi muzeumi könyvtár július 1-től aug. végéig, hétfőn, kedden és csütörtökön d. e. 9—12 órákor lesz nyitva.

— **Kolozsvár város főerdésze.** Kolozsvár város főerdései állására a tegnapi városi közgyűlésen egyhangúlag Tarsoly Árpád nagy-enyedi városi erdész választották meg. Tarsoly Árpád fiatal szakferfi; ez előtt 6—8 évvel a kolozsvári erdőigazgatóságnál teljesített mint erdész-gyakornok szolgálatot. Remelni lehet, hogy szakismeretét és energiját teljes odaadással fogja Kolozsvár város erdei szakszerű ápolására és gazdaságos kihasználására fordítani.

— **Tisztviselői telep.** A kolozsvári tisztviselők telepére nézve a városi közgyűlés tegnap beleegyezett a Gazdasági Egyet kertjének párczellászásába, s megállapodtak az utcák burkolása, járdák, világítás, egyéb a telep létesítésével felmerülő költségekre nézve.

— **Salamon siremléke.** A Salamon János siremlékére Nagy Gábor pénztárnok kezeihez a lefolyt hét folyamán adakoztak:

Bucsi József tanácsos 1 frt, dr. Ince Henrik gyűjtése Budapestről 2.20, Sámilászló 1.20, Tauffer Ákos 1.20, Betegh Imre nagybirtokos 2 frt, Csizhegyi S. fényképész 1 frt, Első magyar részvény sörözője igazgatósága Kőbányán 21 frt. Összesen 29 frt 20 kr.

Ezen összeggel együtt van összesen 335 korona 70 fillér. A pénz gyűmölösözés végett elhelyeztetett a kolozsvári népbank mint szövetkezetbe.

— **University Extension Mérében és Vistában.** A kolozsvári egyetemi ifjúság negyedik és ötödik népszerű ingyenes előadását a napokban tartotta meg Mérében, illetőleg Vistában. Mérében d. u. 4 órákor vette kezdetét az előadás Rajcsányi Gyula lendületes megnyitó beszédével, mely után Gergely György a népszámláláshoz tartott érdekes előadást. Mikó Lőrincz hatóság szavata után Polec Rezső a tüzendészetről tartott nagy figyelemmel hallgatott előadást, melynek végével Bácsi Gyula ref. lelkész mondott köszönetet az előadónak, mire az iskola udvarán összegyűlt több, mint 150 főre menő hallgatóság lelkes eljenzés közben szétoszlott.

Az egyetemi ifjak erre kocsiok a szomszédos Vista községbe mentek, hol az iskola udvarán több, mint 200 főre menő hallgatóság előtt tartottak előadást. Rajcsányi Gyula hatóság megnyitó beszéde után Gergely György a közgazdasági statisztikáról tartott előadást, utána Rajcsányi Gyula szavalt, majd Polec Rezső tartott felolvasást. Az előadást a közönség nevében Kónya János ref. lelkész mondott köszönetet. A mérai és a vistai előadás sikere érdekében nagy buzgóságot fejtett ki Bácsi Gyula mérai és Kónya János vistai ev. ref. pap, valamint Pál Dénes vistai ref. tanító, kik az ifjakat barátságosan megvendégelték. Az előadásokon hét egyetemi hallgató vett részt, köztük mint rendezők Bodor Antal és Polec Rezső.

— **Adakozás.** A siketnéma intézetében f. hó 25-én tartott évrő vizsgálat alkalmával a siketnéma növendékek között kiosztásra adakoztak: Biró Béla apátlébanos 1 drb. aranyat, gr. Béli Ákos főispán, báró Feilitzsch Arthur orsz. képviselő, Pivár Ignác miniszteri biztós, Sándor és Katinka, Dondon V. József 10—10 koronát, Lengyel Lajos 20 korona, Clauser Adolf 4 koronát, Dénes Béla 2 koronát. Fogadják a nemesszervi adakozók ez utón is a felügyelő bizottság hálás köszönetét.

— **A budapesti Pasteur intézetből.** Vették az alábbi sorokat, melyek nyugtázták fognak Kolozsvárt széles körben kelteni. A múlt héten megemlékeztek a lapok arról az esetről, hogy Kolozsvárt, dr. Csengeri János egy. tanár kis leányát egy veszett kutya megmarta s hozzá tették, hogy a nevezett tanár kis leányát Párisba szállította a Pasteur-intézetbe. Ez utóbbi hírel szemben illetékes helyről azt a helyreigazítást vették, hogy dr. Csengerinek nem is volt szándéka a kis leányát Párisba vinni, hanem egyenesen Budapestre hozta a Högyes-féle Pasteur-intézetbe, mint a melynek eddigi működése a párisi intézethez hasonló garanciát nyújtja a sikeres gyógyításra nézve. A megmárt kis leány állapotát beoltás folytán teljesen megnyugtató.

— **Panasz.** A Külső-torda utcában uralkodó miserabilis közbiztonsági viszonyok miatt ismételt panaszt vettünk az ott lakók részéről. A városnak e különben is felelet elhanyagolt részén teljesen ismeretlen valami a rendőri felügyelet. E miatt minduntalan kellemetlenségek érik az ott lakókat. Egy ott lakó öreg özvegy asszonynál az utolsó két hét alatt kétszer verték be éjjel az ablakokat s éjjeli rendtelenségek is sűrűn fordulnak elő. Ajánljuk ezeket az állapotokat a főkapitány ur figyelmébe. A végén is megengedhetlen, hogy a város lakói egyrészenek életbiztonsága veszélyeztetve legyen.

— **Tíz éves találkozó.** Azon urakat, kik az 1888—89-ik tanévben a gyulafehérvári róm. kath. főgym. VIII-ik osztályának tanulói voltak e lapok hasábjain is figyelemztetem, hogy a szerződésünkben megállapított 10 éves találkozásunkat Gyulafehérvárt július hó 5-én tartjuk meg. Gyulafehérvári székesegyház d. e. 9 órákor. — Csathó Ferenc titkár.

— **Kopaszág és vérmérgezés.** Az „Ellenzék” egyik megelőző számában panasz került fel, hogy egy kolozsvári fodrász úz letben egy vendég oly betegségét kapott, a melytől a haja fürtökint kihullt. Egy másik

vendégnek pedig vérmérgezés állott be néhány nap múlva. A kolozsvári tekintélyes fodrászok most annak a kijelentésére kértek fel, hogy üzleteikben ily veszélyeknek a vendégek nem lehetnek kitéve. Ők a hajnyíró és fésülő készülékek tisztántartására mindig gondot fordítanak. Fürtökint hajhullás és a vérnek másnemű fertőzése a használt gyógyszerek következtében szokott beállni. A borotválás közben felmerülő vérmérgezés lehetősége is ki van zárva. Ez az említett esetben annál inkább lehetetlennek mutatkozik, mert vér fertőzés momentán mutatkozik, az említett esetben napok múlva következett be. Ez előlál az által, hogy a borotválás következtében megsértett bőr, vagy a bőrön levő fokadékhhoz az illető ujjával hozzá ér s esetleg ujjá megelőzőleg mérgező, vagy fertőző anyagokkal hozta érintkezésbe. Általában a kolozsvári fodrászok legtöbbje verseng egymással szemben abban, hogy a tisztaságra s a közegészségügyi követelményekre a legnagyobb tekintettel legyenek.

— **A brassai bezsület.** Brassó város képviselő testülete gondoskodik arról, hogy a végtelékig feszítse annak a béke tőrésnek a hurjait, a mely fölött már nem sokára marok is gonyolódni fognak. A tömörked botrány után a múlt napokban bebizonyították, hogy ezért az eredményért, hogy kifejezést adhasanak a magyar gyűlöletüknek, a legnagyobb nyugalommal a férfi becsület parancsán, az adott szó szentségén is tölteszik magukat. A mikor a Czenk-hegyen lelepezték az ezredévi emléket, a brassai polgármester az ünnepi gyűlekezet előtt szép ígéretet tett, hogy a város gondoskodni fog az emlék bizottságáról s gondjaiba veszi. Erről az ünnepies kijelentésről nagyon megfellekezhetett Brassó szász polgármestere, mert Maurer Mihály főispán legutóbb leirt a városához s figyelmeztette az ígéretre. A főispán leiratát a város tegnapelőtti közgyűlése tárgyalta. A zöldszászok vezére, Lurtz Károly dr. azt indítványozta, hogy ne tegyenek semmit a szobor gondozására, hanem egyszerűen térjenek napirendre a főispán leirta fölött. A közgyűlés egy szótöbbséggel elfogadta Lurtz indítványát. De azért mégis elvannak nyomva a szászok nálunk.

— **Anyá és leánya a Dunában.** Papp Dezsőné született Tóth Erzsébet felsődabasi postamesterő és hó 18-án felutazott Budapestre. Már a vonaton említett tette a kaulaznak, hogy öngyilkossá akar lenni. Tegnapi szülei levelet kaptak tőle, a melyben szintén azt írja, hogy öngyilkos lesz.

„... Sokat szenvedtem... mire ezt olvassák, a Dunában öngyilkos lettem... Bocsanat! Oh, de boldog leszek már, a mikor ezt olvassátok... ez másképp nem lehet. Oh, hát minék is a szív...”

A levél szelére odaírta:

„... Margitával halok meg.”

A szerencsétlen asszony magával hozta hétéves Margit leányát Budapestre, a hol mindkettőjüknek nyoma vesztett. A rendőrség ma délben azt az értesítést kapta táviratlag Csepelről, hogy Papp Dezsőné ott holnap kifogták a Dunából. A szerencsétlen asszony végrehajtotta szándékát. A leánya holttestét, a kit valószínűleg magával vitt az anyja a halálba, még nem találték meg.

— **A párisi világiállás költsége.** Az 1900-ban megnyitott francia kiállításnak részletes budget-je szerint a képviselőház maga e célra közel negyven millió forintot szavazott meg, mely összegnek mintegy háromnegyedrészt építő-vállalatok megterítik. A munkások számlája közel 5 millió forint, az igazgatóság költségei 3.200.000 forintra vannak előirányozva s majdnem ugyanily összeget fordítanak a tartalékalapra. A kertek, szökökutat s külső díszítési munkák legkisebb egy millió forintot nyelnek el s a villamvilágítás, a gépeket leszállítva, 320.000 forintba fog kerülni. 1.600.000 forint elég lesz a személyzet fizetésére; csak hogy a rendőrség, tűzoltóság s az őrszemélyzet fizetése további 600.000 forintba kerül. A belépti jegyek nyomtatása maga is 320.000 forint költséget igényel.

— **Mibe kerülnek a német színházak?** A berlini opera fenntartása évente 900.000 márkába kerül, a bécsi pedig 800.000 forintba. Mindkét operánál tíz és fél hónapig tart a szezon. A drezdai két színház kiadásai évente elérik a 480.000 márkát. A müncheni Hoftheater és a Rezidenztheater fél millió márkába kerültek évente. Darmstadtban 250.000 márkát költenek a színház fenntartási költségeire. Frankfurtban a színházat 200.000 márkával segírezi évente a város. A német városokban különben mindenütt sokat adnak a színházra, mint a művelődés egyik előmozdítójára s a német színházak nagyrésze 50-től 200.000 márkáig haladó segílyt kap az egyes városok pénztárából.

— **A vaj és margarin.** Gazdaszszonyaink sokszor tanakodnak azon, hogy miképpen lehet a vajat a margarintól megkülönböztetni. Pedig az eljárás nagyon egyszerű. A természetes vajnak margarinnal való hamisítását az által lehet kimutatni, ha egy darab tisztá, természetes vajat egy pohárban fölolvastunk. — A fenéken ekkor vízből és sóból álló keverék fog leülepedni, mely fölött egy folyékony vajréteg képződik, — ezen réteg tisztá és átlátszó lesz. Ha ellenben egy darab margarint olvastunk föl, akkor a vízből és sóból álló üledék fölötti réteg folyékony tejszínű és átlátszó. Ha tehát természetes vaj művajjal kevertetik akkor többé kevésbé erős zavarodás fog mutatkozni, a szerint a mint több vagy kevesebb margarint foglaltatik benne. Azonkívül ha gyanus vajat olvastunk föl, akkor más szaglás érzékünkkel is fölismerhetjük ama sajtáságos szagot, mely a margarint jellemzi.

— **Drágulnak a nyulbőrök.** Mint egy bajor szaklap közli, a nyulbőrök ára a tél óta folyton emelkedik s a lipcei szőrmeáru vásáron két és háromszorosan áron keltek el s árak — mint azt a legutóbb majnafrankfurti vásár igazolta — még folytonosan emelkedik. Ennek oka a nyulbőrök sokféle használhatósága és feldolgozása ipari célokra. Mostanság ugyanis a nyulbőrök legnagyobb része meg lesz festve. A technika ebben az irányban gyorsan fejlődött és sok elsőrendű gyár alakult, mely a nyulbőrökből a legkülömbözőbb fajtájú szőrmeéket „mint valódiakat” képes előállítani. Ez oka az árak rohamos emelkedésének és pedig annál inkább mivel a német szőrmeáru-vásárok szükségleteket csak részben fedezhetik saját területikről s nagyobb részét Ausztria, Magyarország, Morva- és Csehországból szerzik be.

— **Mi a legszebb a világon?** Egy angol gyermek-újság ezt a kérdést intézte kis olvasóihoz. Érdekes, hogy a számtalan felelet közül egy sem vallotta a szép arcot vagy a szép embert a legszebb dolognak, hanem többnyire a napért, holdért, csillagokért, a madarakért és az orosz-lánért rajongtak a kis gyermekek. Egy közülük azonban igen érdekes választ adott. Azt mondotta: egyszer látott egy asszonyt az ablaknál ülni, aki nem akarta beengedni a ferjét, mert részegen jött haza. Nekí ez a haragos asszony volt a legszebb dolog a világon. Ez a fiú papuehősnek született.

— **Megfőjtés.** A tanító ur kérdi: — Ha az egészről levonok egymás után négy negyedet, mennyi marad?

Néma csend. A tanító ur tovább magyaráz: — Értitek meg jól. Ha a barackból megesszem egy negyedrész, aztán még egy negyedrész, még egyet és a negyedik részt is, mi marad még?

Körösbán kiáltják a fiuk: — A magja! — **Lakást keresek** október 1-re, 5—6 szobával. Feltételek: világos, tiszta szobák; száraz falak; kert és lehetőleg külön udvar. Címzem **T.** jegy alatt a kiadóban.

Mulatság.

A nagy-ídonai róm. kath. és ev. ref. egyházak templomépítési alapja javára 1899. július hó 8-án a hűdöspataki fürdővendéglő nagytérmben zártkörű nyári táncmulatság rendeztetik. Vendők: Simó Lajos országgyűlést képviselő, a vaskoronarend lovagja. Simó Béla kir. tanácsos tanfelügyelő, gr. Teleki Árpád, dr. Torma Miklós Voít Gergely kir. tanácsos, a vaskoronarend lovagja.

Gyászrovat.

— **Voith F. Jakabné** szül. Voith Katalin élete 57-ik és boldog házasságának 39-ik évében, rövid pár napig tartó szenvedés után folyó hó 26-án este fél 7 órákor jobh létre szenvedt. Magyar-Lajos, 1899 június 27. Voith F. Jakab, mint férj, Voith Anna és Voith Irma, mint leányai. Özvegy Voith Jakabné, mint édes anyja. Voith Gergely, mint testvér, Voith Gergelyné, mint sógora Gyulay Árpád pénzügyi tanácsos, Gajzágó Vilmos főszolgabíró, mint vő. Iona, Tibor, Irma, Vilmos, Alice, mint unokák. Valamint számos közelebbi és távolabbi rokonok.

Jótekonyság.

A kolozsvári eszmadia iparos ifjak társas-köre által 1899 június 18-án rendezett májális alkalmával mely minden tekintetben szépen sikerül felülíztettek: Hegedűs Sándor 5 frt. A kolozsvári eszmadia iparos társulat 5 frt. A zilahi eszmadia ifjúság 2 frt. Szilágyi Lajos elnök 4 frt. Sipos József 3 frt. Mikó Gyula 3 frt. Mán Károly 2 frt 50 kr. Pót Antal 2 frt 50. Blázi József 2 frt 50 kr. Farkas János 2 frt 50 kr. Török János 2 frt 50 kr. Vranai János 2 frt 50 kr. Klész Lajos 2 frt. Varga Lajos 2 frt 10 kr. Klein Dávid, Antal András, Kovács Ferenc, Máthé György, Kovács Károly, Bálint András, Szántó Károly, Kelemen Ferenc, Nagy István, Darva Lázár, Angi Ferenc, Perdeli Lajos, Dandó Károly, Strausz József 2—2 forint. Fekhtig György 1 frt 50 kr. Kelemen Gyula 1 frt 50 kr. Sipos Károly 1 frt 60 kr. Banyikó György 1 frt 80 kr. Klész Ferenc 1 frt 20 kr. Szabó Antal 1 frt 30 kr. Cserei József, Dömösdi Sándor, Kocsis Mihály, Grujz Sándor, Blázi Sándor, Miskó István, Borkhárd István, Bonczidán Simon, Kascián András, Mihut József, Benze Ferenc, Kovács József 1—1 frt. Csorba György 80 kr. Lőrincz Kálmán 50 kr. Székely János 50 kr. Szabó József 20 kr. Fogadják a rendezőbizottság halás köszönetét.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Pártértekezlet.

Budapest, június 28.

Az országgyűlési szabadelvű párt pénteken este 7 órákor értekezletet tart, melynek tárgya a horvát regnicorális küldöttség tagjainak kijelölése, a bizottságokban támadt egyes üresedések iránti megállapodás és az összes még hátra levő kiegyezési törvényjavaslatok. Nyári szünet előtt ez lesz a párt utolsó értekezlete.

A kuriai bíraskodás hatása.

Arad, június 28.

Az aradmegyei szabadelvű párt végrehajtó bizottságának délelőtt tartott ülésén Vásárhelyi Béla alelnök bejelentette, hogy mind ő, mind Bohus István báró elnök lemond tisztéről. Utal a

politikai helyzetre, a mely szükségessé teszi, hogy a párt újból szervezkedjék.

A lemondást sajnálattal tudomásul vették és Beles képviselő indítványára a lemondott elnököknek a multban szerzett érdemeikért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak. Azután a **végrehajtó bizottság néhány tagja bejelentette, hogy a kuriai bírátzkodásra való hivatkozással kilép a bizottságból.**

A király.

Bécs, jun. 27.

Ö felsége tegnap délután Schönbrunnban Celli pápai ablegatust és azután Pecci pápai testőrt külön kihallgatáson fogadta, Celli a pápától levelet hozott a királynak.

Biboros-avatás.

Bécs, jun. 28.

A király képviseletében, a ki ugyan egészen fölgögyült már, de orvosai tanácsára mégsem lehetett ki magát a hosszas szertartás fáradalmainak, Ferencz Ferdinánd főherczeg tette Missia bíróos fejére a bírtumot a szokásos szertartásokkal. Az ünnepségen jelen volt Mária Jozefa főherczegnő, a ki a császári oratorumból volt tanuja a szertartásnak, továbbá Celli pápai ablegatus Pecci pápai testőr, Goluchowski gróf közös külügyminiszter, Thun gróf osztrák miniszterelnök, Wittke, Bylandt és Kast osztrák miniszterek, Kállay közös pénzügyminiszter, a főpapság és számos állami és udvari méltóság. A szertartás után Ferencz Ferdinánd főherczeg Missia biborost, Celli ablegatust és Pecci pápai testőrt kihallgatáson fogadta. Gruscha biboros és Taliani pápai nuncius gyöngéledésük miatt nem vettek részt az ünnepségen.

Turisták szerencsétlensége.

München, juu. 27.

Kufstein mellett vasárnap két müncheni katonatiszt lezuhant az Ackerspitze nevű csucsról. Az egyik szörnyet halt, a másik súlyosan megsebesült.

Uj parancsnok.

Budapest, jun. 27.

A Ludovica akadémia parancsnokává Nyiri Sándor, a debreczeni honvédezd parancsnoka nevezetett ki.

Forradalmi jelenségek.

Budapest, jun. 27.

Brüsszelből sörgönyök: A szocialista képviselők a kamara mai ülésén egész erővel elkezdtek a harczt a kormány ellen.

Dambion szocialista képviselő azal vádolta a kormányt, hogy **csupa tollavajokból** alakult össze.

A benyújtott törvényjavaslatot pedig fegyveres kézzel véghez vitt **lopásnak** mondja.

Vonják vissza ugymond a javaslatot, mert különben a **forradalom** fogja megbuktatni.

Óriási zaj támad e kijelentésre, a képviselők az asztal táblát döngetik. Senkinek szavát nem lehet érteni.

Dambion folytatta beszédét, s következőleg fejezte be: Még egyszer, utoljára szólítjuk föl a kormányt és hadsereget, térjen az igazi utra.

Fluchet szocialista közbekiáltja: — Nem fogjuk tűrni, hogy a javaslatot fegyveres erővel, szuronyok segítségével törvényerőre emeljék!

Tomboló vihar keletkezik e szavakra. Az elnök nem tudja a rendet helyreállítani.

A jobboldal és baloldal tagjai ököltre szorított kezekkel közelednek egymás felé.

A szószékről egy szót sem hallani. Az elnök a fenyegető veszélyt látva, felfüggeszti az ülést.

Megkettőzteti a katonai őrseget és egy félóra múlva újra megnyitja az ülést.

Az igazságügyi költségvetés van napirenden.

Renkin klerikális szólni akar, de a baloldal a marseillest kezd énekelni. Mindegyik srtófa után ezt kiáltja: Éljen a köztársaság!

Renkin ezalatt tovább beszél, de senki sem érti.

A baloldali képviselők öklükkel döngetik a padokat. Az izgatottság folyton nő. A parlame ti épület előtt óriási néptömeg csoportosul.

Az elnök felugrik helyéről s ujra felfüggeszti az ülést.

Erre az izgatottság eléri a legnagyobb fokát.

A baloldal erre azt kiabálja: Mi maradunk. Meg se moezanunk helyünkről! Elnök erre elrendeli a terem kiürítését.

A szocialisták a kivonulás közben folyton azt ordítják:

Éljen a köztársaság!

Vesszenek a klerikálisok!

Aztán még háromszor énekeltek a marseillest.

Az utcán felszólították a katonaságot, hogy vonuljon velük a kormány ellen.

Smeth szocialista képviselő kijelentette, hogy **nemsokára megkezdődik a véres forradalom.**

A lakosság rendkívül izgatott.

Országgyűlés.

Budapest, június 28.

A képviselőház ülésének elején több törvényjavaslatot nyújtottak be.

Azután Széll Kálmán miniszterelnök arra kérte a Házat, hogy Rátkay László lemondását az összeférhetlenségi bizottsági tagságról ne vegye tudomásul.

A Ház nem veszi tudomásul Rátkay lemondását.

Ezután folytatták a tegnap megkezdett javaslatok tárgyalását.

Az első szónok Kossuth Ferencz volt, ki elismeri, hogy a benyújtott törvényjavaslatok bizonyos vívmányokat foglalnak magukban.

A függetlenségi párt, ugymond, 32 év óta hangoztatja azokat, a miket most a kormány is elismer.

Kossuth után Weisz Berthold a javaslatok mellett, Madarász József pedig ellenük beszélt, mire ugy általánosságban, mint részleteiben elfogadták a javaslatokat.

Holnap és holnapután nem lesz ülés.

A folyóson azt beszélék, hogy az összes kiegyezési javaslatok a förendi házban is a jövő héten tárgyalattnak és megkezdődik a Ház vakácziója.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR. *)

Ábrahám Antal ügyvéd urnak
Helyt.

Ön ma a kir. Járásbírósnágnál, mint ellenfelem védője, midőn látta, hogy a vádat nem tudják bizonyítani, otrombán személyem ellen fordult tek, Salamon Sándor bíró ur előtt és azt mondta:

„A szocializmus és anarchizmus üzemleimert a főkapitányságnál lépéseket tesz ellenem.”

E kijelentését ezennel határozottan visszautasítom, mert azok nem egyebek rágalomnál.

Kolozsvárt, 1899. juu. 28.

Némethi József.

Dr. SZOMBATHELYI GÁBOR
egyetemes orvosdoktor,

külföldi tanulmányutjáról bazeérkezvén,
vizgyógyászatát a „Diána” fürdőben megnyitotta.

Rendelés d. e.: 8—10-ig

d. u.: 4—5-ig.

Prospektus kívánatra bérmentesen.

5—5

Holnap, csütörtökön az 51-ik os. és kir. gyalogezred zenekara játszik a sétatéri kioszkban.

Gárdonyi és Társa.

Egyedüli elismert kellemes ízű természetes hashajtó szer a

**Ferencz József-
KESERÜVIZ,**
a keserűvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyítványai szerint a világhírnek örvendő

Ferencz József-keserűv

a keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes, gyors és tartós hatásu.

A nagy milleniumi éremmel egyedül kitüntetett

keserűvízforrás.

Kérlek csak **Ferencz József-keserűv**it, nem pedig *budai*, vagy egyéb elnevezést használni. *Kapható mindenütt.*

(8—10) Az igazgatóság Budapestén.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Hirdetések.

1041-1899 m. sz.

577. 3-3

Hirdetmény.

A város törvényhatósági köntjainak kavicolására szükséges 810 halom rostált kavics és 400 halom rostálatlan kavics szállításának biztosítására, a városi mérnöki hivatalban, folyó évi július hó 2-ikán délelőtt 10 órákor, írásbeli versenytárgya alá fog tartatni.

Versenyezni kívánók 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikat, a városi mérnöki hivatalhoz, az irt időre adják be.

Az ajánlatban kiteendő, hogy a vállalkozó a feltételeket ismeri a magát azoknak aláveti.

A feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvár, 1899 június 23

Kolozsvár sz. kir. város mérnöki hivatala.

Sz. 120-1899 s. ü.

575. 3-3.

Haszonbéri hirdetmény.

A gyulafehérvári és fogarasi gör. kath. érseki Szentsek fennhatósága alatt álló Basilita tanalap tulajdonát képező Buzás-Bocsárd községi 769 hold 360 ööl területű tagosított birtoka, a szomszédos Túr község határára levő ugyanazon alap „Nagyvölgy” nevű 510 kat. hold területű tagosított birtokával együtt 1900 január hó 1-től kezdődő hat egymásután következő évre nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az árverés f. év július hó 6-án délelőtt 10 órákor alant-irt irodájában fog megtartatni. Kiküldési ár évi 7500 frt, mely összesen alól nevezett birtok nem fog haszonbérbe adatni.

Árverezni óhajtok kötelesek 750 frt bántpénzt készpénzben, avagy a budapesti börzén jegyzett értékpapirokban letenni.

A haszonbéri feltételek alantirt irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Írásban beadott ajánlatok, csak abban az esetben fognak tekintetbe vétetni, ha fenti bántpénz csatolása és azon kijelentés mellett fognak megtekinthetők, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Kelt Balázsfalván, 1899 június hó.

Dr. Maniu Gyula

érseki és főegyházmegyei ügyész.

Sz. 6438-99 polg.

568. 3-3

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék közhirrre teszi, hogy a kolozsvári vízvezetési művek céljaira szükséges földterületek kisajátítása végett özv. Herczegh Sándorné szül. Kilyén Póli ellen ennek a számszemesi 766. sz. tjkönyvben A I. 5. és 6. rend. 2175. 2176. 2177. és 2178. és 2179. hrsz. a. foglalt 17 hold, 56 ööl területű szántó, rét és legelőből álló ingatlanaira a kisajátítás kártalanítási eljárás elrendeltetvén az 1881. évi XLI. tcz. 46. §. s következő szakaszai értelmében a tárgyalás megkezdésére az egységesség megkísértésére ezen kir. törvényszék 16. számú irodahelyiségébe Csizsér Károly kir. tszéki bíró vezetése alatt 1899 évi július hó 13-ika reggeli 8 órája tüzetett ki, mikorra kisajátító és kisajátítást szenvedőkön kívül bárminő jogcímre és jogalapon igénylők a részükre kinevezett ügygondnok Sugár József ügyvéd által képviselve meghivatnak azzal, hogy elmaradásuk a kártalanítás feletti eljárást és érdemleges határozathozatalt nem gátolja s e miatt igazolásnak helye nincs.

A kolozsvári kir. törvényszéktől.

Kolozsvárt, 1899 június 14-én.

Csizsér Károly

kir. tszéki bíró.

Bécsi élet- és járadék biztosító intézet.

Hirdetmény.

A „Bécsi élet- és járadék biztosító intézet” tisztelettel értesíti biztosított feleit, hogy az 1898 évi külön mérleg alapján az általános nyereséghatározatok értelmében a folyó évben kifizetésre kerülő

nyereményrészlet az évi tiszta díjnak 41%-át

teszi ki, mely nyeresemény folyó évi július hó 15-től kezdve fog a jogosultaknak kifizetetténi.

Ezen nyereseményrészletben, mely a lejárt 3 évi gyűjtési időszak teljes nyeresémosztalékát képezi, mindazon 1884, 1886/87, 1889/90, 1892/93. és 1895/96-ban garantírozott nyereseményjogosultsággal kötött biztosítások részesülnek, melyek a nyereséghatározatok értelmében az idén nyereseményjogosultak.

Az illető felek erről egyenkint levélbelileg is értesítettnek. Kolozsvár, 1899 június 24-én.

A „Bécsi élet- és járadék biztosító intézet” kolozsvári főügynöksége.

583. 1-1

Balassa, titkár.

Tüzes Karácson

deési királyi közjegyzőnél gyakorlott helyettes vagy jelölt azonnal alkalmazást nyerhet.

A román nyelvnek legalább szóban való bírása szükséges.

Bizonyítványokkal ellátott ajánlatok közvetlen fenti közjegyzőhöz küldendők.

576. 3-3.

761-1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó hivatalból ezennel közhirrre teszi, hogy a nagyszebeni kir. járásbíró 1898 évi Sp. II. 8658. számú végzésével Arz Albert nagyszebeni ügyvéd által képviselt a nagyszebeni általános takarékpénztár felperes részére Viski Imre és neje Lukács József alperes ellen 1888. frt 92 kr. követelés és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől folyó évi március hó 22. napján lefoglalt 391 frtba becsült ingóságokra a helyi városi kir. járásbíró VI. 241. — 1899. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatott követelése erejéig is, a menyniben azok törvényes zálogjog t nyertek volna, alperes lakásán Kolozsvárt, Bethlen utca 3. sz. házban leendő megtartása határidőül 1899 július hó 4. napján d. e. 10 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok, 1 zongora s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőknek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elővezendő ingóságok vételárából végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

Vége kötelesek a bérbeadók az 1881 évi LX. törvénnyel 112. §. értelmében azon k. vételési összeget, melyre törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdése előtt alulírt kiküldöttnek szóval vagy írásban bejelenteni.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi június hó 13. napján.

Ligeti József,

kir. bír. végrehajtó.

PAPP LÁSZLO

kávé, fűszer, bor- és csemege kereskedő

KOLOZSVÁRT.

Theologia épület.

Telefon szám 212.

Ajánlja a helybeli és vidéki n. érd. fogyasztó közönségnek raktárán nagy készletben levő kitűnő minőségű és ízű kávéit.

ÁRJEGYZÉK.

	frt.	kr.
1 kiló Santos válogatott	1	14
1 kiló Jamaikai jóízű erőteljes	1	30
1 kiló Guatemala finom igen ajánlható	1	48
1 kiló Portorico közepeszerű finom	1	62
1 kiló Portorico legfinomabb erős nagyszemű	1	82
1 kiló Ceylon finom	1	70
1 kiló Ceylon nagyszemű igen finom	1	92
1 kiló Cuba nagyszemű legfinomabb	2	02
1 kiló Aranyjáva zamatos	1	90
1 kiló Mocca valódi arabiai	1	92
1 kiló Gyöngy finom minőség	1	80
1 kiló Gyöngy nagyszemű kiváló minőség	2	10

Vidéki megrendelésnél bérmentve különként 6 krral drágább. Megrendelések postán utánvétellel 5 kilós zsákokban több fajta kávéból is összeállitva küldetnek.

Kitűnő minőségű kávéim mal a versenyt bármely Fiumei, Trieszti és Hamburgi cégekkel kiálloni.

570. 2 52

MEZŐGAZDASÁGI BANK

ÉS

takarékpénztár részvénytársaság

Kolozsvárt, Jókai-utca 3. szám, emelet.

Betétek után naptól-napig

5% kamatot

fizet, s a tőke-kamatadót is az intézet sajátjából fedezi, úgy, hogy a betető tiszta kamatot élvez.

BETÉTEK

rendszerint felmondás nélkül fizettetnek vissza.

Minden a bank és takarékpénztári ügyletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

587. 1-3.

az igazgatóság.



Gazdasági Iroda Kolozsvárt.

FERENCZY DEZSŐ és TÁRSA.

Jókai-utca 4. sz. — Telefon 176.

Megbízásból közvetít:

Birtok vétel és eladást
Birtok bérletet
Gazdasági termények értékesítését
Gazdasági haszon állatok értékesítését
Gazdasági gépek, eszközök és anyagok bevásárlását és értékesítését
Gazdasági nyerstermények értékesítését
Műtrágya beszerzését
Mindennemű biztosítások eszközölését
Jelzálog kölcsön eszközölését
Gazdasági üzeneteket, elszámolás, leltározás stb., elkészítését és felülvizsgálatát, melyek-

nek gyors, pontos és méltányos kivitelért szavatol.

Keresünk:

80-100 kgr. malaezot
120-150 holdas birtokot vételre
2000 holdas birtokot vételre
500 holdas birtokot bérletre
1500 mm. tengerit szeptemberre
3000 mm. tengerit azonnali szállításra.

Ajánlunk:

1000 m. m. jó tavalyi réti szénát
5000 méter tüzi cserfát

380 db. 14 hónapos sülőt 130 kgr.

60 db herélt kocskát 200 kgr.

300 db. 1, 2, 3 éves borjút

Egy Kolozsvár belvárosi házat 800 n.-ól területtel iparvál alathoz is alkalmas.

Egy kolozsvári kisebb házat 500 frt jövedelemmel 7000 frtért.

Egy 1600 holdas kitűnő birtokot bérletre.

Több nagyobb birtokot eladásra stb. stb.

540. 7-21.

Külföldi tőke

keres elhelyezést:

magyarországi birtokokra, bérházakra, gyárakra és ipartelepekre, kiválon előnyös feltételek mellett. Továbbá: részvénytársaságok, h. érdekt. vasutak, bányavállalatok finanszírozása.

Megkeresések minden nyelven intézhetők a Syndicatus titkárához: **Mr. Joseph de Jessenice Paris, 75. rue Faubourg St. Denis, 75.** 584. 1-10

Dunky fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek.

Kitűntetve: **London, Páris és más kiállításokon** dísz-
o. levelekkel, aranyérmekkel és érdemkeresztekkel.

Műtermeink vannak:

Kolozsvár,

Főter 10.

Miskolc,

Városháztér 6. sz.

Deesen.

Levételek eszközöltetnek: Minden hóban egyszer előre hirdetett napokon.

Elvállalunk mindenféle fényképezési munkákat, színes Platin, porcellán és üveg (ablakdísz. képeket, csoportok, épületek, tájképek, terrajzok stb. levételeit. — Nagyításokat bármely új vagy régi fényképről gész életnagyságig állalunk szokott tiszta és művészi kivitelben. 585. 1-10.

MEDICINAL COGNAC

F. Courvoisier és Curlier testvérektől cognakban;
udvari szállítók 582. 1-5.

Széky Miklós gyógyszerésznél,
Kolozsvárt, Széchenyi-téren.

Egy eredeti nagy üveg ára 4 forint.

Bernáth Ede Sándor
kerékpár újdonságok
raktára és javító műhelye Kolozsvárt,
(Vashidnal)

Telefon szám 412.

516. 10-0.

Legjobb francia mosószer

Lessive Phénix.

Phénix mosószer.

J. PICOT, szabadalma PÁRIS.

A fehérnemű fentartására és szépítésére. Legjobban moshatunk mindent szappan, szóda, hamu stb. nélkül.

Kezesség ártalmatlanságáért!

Klórmentes!

LESSIVE PHÉNIX

Kapható eredeti csomagokban minden fűszer és gyógyáru kereskedésben.

Gyár: Osztrák-Magyar-Monarchia részére

V á c z. 497. 5-5